

Predkladacia správa

Podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky nelegislatívny materiál „*Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) k 31.03.2021*“. Podklady k materiálu boli vypracované v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

K 31.03.2021 je potrebné do konca programového obdobia 2014 – 2020 vyčerpať ešte 9,22 mld. EUR.

Hlavným cieľom predkladaného materiálu je potreba dôslednejšieho monitorovania implementácie operačných programov (ďalej len „OP“) na úrovni jednotlivých ministerstiev a prijatie takých zásadných opatrení, ktoré zabezpečia eliminovanie rizík, vyplývajúcich z možného nedočerpania časti alokácie v programovom období 2014 – 2020.

Predkladaný materiál obsahuje informácie o stave výziev, kontrahovania a čerpania OP programového obdobia 2014 – 2020 k 31.03.2021. Súčasťou sú údaje o potrebe plnenia pravidla N+3 v roku 2021, o stave pozastavenia, resp. prerušenia platieb a doposiaľ uplatnených korekciách v programovom období 2014 – 2020. V materiáli sú tiež uvedené informácie o plnení záväzných plánov, uplatňovaní krízového riadenia niektorých OP, o opatreniach pre znižovanie administratívnej záťaže a zložitosti nastavených implementačných procesov a tiež o opatreniach prijatých na eliminovanie dopadov pandémie COVID-19.

K 31.03.2021 bolo vo vyhlásených výzvach a vyzvaniach alokovaných viac ako 127 % disponibilnej alokácie, kontrahovanie bolo na úrovni 83,54 %, čo predstavuje 12,82 mld. EUR a čerpanie dosiahlo úroveň 44,97 %, t. j. 6,90 mld. EUR. Do konca roka 2023 je potrebné ešte vyčerpať 9,22 mld. EUR, vrátane dodatočných zdrojov pridelených v rámci iniciatívy REACT-EU.

Z tohto dôvodu Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“) pristúpilo na základe vykonaných analýz implementácie jednotlivých OP k navýšeniu súm, ktoré je potrebné vyčerpať ešte nad rámec čerpania z EŠIF schváleného v záväzných plánoch OP na rok 2021, s výhľadom na roky 2022 a 2023. Podľa novej legislatívy v roku 2021 pre splnenie pravidla N+3, minimálna suma, ktorú je potrebné čerpať z EŠIF, je vo výške 1,20 mld. EUR. Centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“) v záväzných plánoch predkladaných podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 247/2016 Z. z., ktorým sa ustanovuje systém uplatňovania niektorých právomocí Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu v znení nariadenia vlády č. 71/2018 Z. z. zaviazal jednotlivé riadiace orgány (ďalej len „RO“) k čerpaniu z EŠIF vo výške 2,49 mld. EUR za rok 2021, t. j. o 1,29 mld. EUR viac ako je potrebné v tomto roku na zabránenie dekomitmentu.

Piliere dohľadu nad implementáciou:

1. optimálne rozdelenie čerpania v rokoch 2021 – 2023 s cieľom zabránenia dekomitmentu,
2. vypracovanie akčných plánov pri vybraných rizikových OP, prípadne prioritných osiach,
3. vykonanie vnútorných realokácií, vrátane doplnenia alternatívnych aktivít v rámci OP podľa výsledkov analýz,
4. definovanie strategických projektov z pohľadu čerpania a ich pravidelné monitorovanie,

5. stanovenie a monitorovanie plnenia úloh jednotlivých RO a sprostredkovateľských orgánov (ďalej len „SO“),
6. zaviazanie RO a SO k plneniu úloh v rámci implementácie EŠIF prostredníctvom uznesení vlády SR,
7. stanovenie hraničných termínov kontrahovania,
8. vytvorenie a dopĺňanie zásobníkov projektov, najmä v rizikových OP a prioritných osiach.

Je potrebné zdôrazniť, že podľa európskej a slovenskej legislatívy je za implementáciu celého OP zodpovedný RO.

CKO v súvislosti s pokročilou fázou implementácie programového obdobia 2014 – 2020, aj v stanoviskách k záväzným plánom OP na rok 2021, dôrazne odporučil príslušným RO prijať účinné opatrenia na efektívne využitie zostávajúcej alokácie. Zároveň navýšiť objem čerpania na vytvorenie dostatočnej rezervy na nepredvídané situácie pri napĺňaní finančného záväzku roku 2018 pre splnenie pravidla N+3 k 31.12.2021.

Pri posudzovaní záväzných plánov všetkých OP bol kladený dôraz na optimálne rozloženie čerpania zostávajúcej alokácie na nasledujúce roky tak, aby sa predišlo rizikám nedočerpania prostriedkov programového obdobia 2014 – 2020 aj s ohľadom na dodatočný objem finančných prostriedkov iniciatívy REACT-EU a jednotlivým RO bola odporučená akcelerácia čerpania v rokoch 2021 a 2022.

Predkladaný materiál obsahuje informácie o stave implementácie jednotlivých programov, rizikách a návrhoch opatrení na ich elimináciu. Dôležitou súčasťou návrhu opatrení sú úlohy pre jednotlivých ministrov, ktorí sú zodpovední za implementáciu OP programového obdobia 2014 – 2020.

Predkladaný materiál je spracovaný na základe:

- údajov o doterajšom vývoji implementácie,
- analýzy rizík,
- analýzy vývoja plnenia cieľových hodnôt ukazovateľov výkonnostného rámca,
- výstupov z bilaterálnych stretnutí s RO/SO,
- rokovaní Európskej komisie s vybranými OP,
- podkladov z certifikačného orgánu a orgánu auditu,
- predkladaných podkladov zo strany jednotlivých OP.

S cieľom zabrániť značným hospodárskym škodám z dôvodu možného nevyčerpania časti alokácie na konci programového obdobia 2014 - 2020, predkladá MIRRI SR, v rámci výkonu svojej kompetencie dohľadu a koordinácie využívania finančných prostriedkov z EŠIF, materiál na rokovanie vlády SR bez predchádzajúceho prerokovania v rámci medzirezortného pripomienkového konania.

Materiál nemá vplyvy na rozpočet verejnej správy, vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.